

[Esther Malling Pedersen.]

fra mødrehjælpsinstitutioner og andre områder, og selve dette princip finder jeg er fuldstændig rigtigt.

Jeg vil også straks sige som min opfattelse, at børnehavestitutionen er ganske uundværlig i det moderne samfund. Hvorvidt den udvikling, som navnlig for byernes vedkommende fører mere og mere bort fra den form for familieliv, som tidligere tider byggede på, er en lykkelig udvikling, er et spørgsmål for sig, men udviklingen er der — det må vi se i øjnene. For mange hjem er det en nødvendighed — det er forøvrigt sagt så tit, men jeg tror, man skal gentage det —, at ikke blot faderen, men også moderen tilbringer størstedelen af dagen med arbejde borte fra hjemmet, med det resultat, at forældrene til en vis grad må lade deres pligter overfor børnene varetage af private eller offentlige samfundsinstitutioner, for der må jo være et sted, hvor børnene kan anbringes under betryggende forhold, medens forældrene er borte. Hvorvidt denne udvikling er lykkelig, er som sagt et spørgsmål for sig, som der kan diskuteres om, men standse den kan vi ikke, og derfor må vi tage vore forholdsregler overfor den; men jeg synes, det er værd at overveje, om man ikke kunne lempe denne udvikling. De halvdagsbørnehaver, lovforslaget tager sigte på, er i mine øjne meget tiltalende og bør støttes. Der er allerede af det ærede medlem fru Astrid Skjoldbo peget på, at små børn ikke har godt af at tilbringe 8 af dagens timer i en offentlig institution, stadigvæk blandt andre børn uden — kan man sige — fred og hvile. Det slider for hårdt på deres nerver. Det er også meget, meget værdifuldt for både mødre og børn, at de dog den halve dag kan være sammen i hjemmet. Det ville derfor i mine øjne være meget værdifuldt, om man kunne videreføre og udbygge den form for børnehaver, som vi kalder halvdagsbørnehaver. Det forudsætter imidlertid, at den udearbejdende moder kun er beskæftiget den halve dag, men der kan jo, som også før påpeget, være tilfælde, hvor det er sådan. Alligevel rejser der sig her et problem af praktisk erhvervsmæssig art, et problem, der er altfor stort til, at jeg tør komme ind på det i dag, men jeg vil blot gerne pege på, at der i hele denne sag er et problem af folkelig og samfundsmæssig art, som vi ikke må være blinde for. Vi må efter min opfattelse holde fast som det lykkeligste og naturligste, at små børn er i deres hjem og hos deres moder i så vid udstrækning, som det på nogen måde er gørligt, og så overtænke,

om det ikke skulle være muligt, ikke at standse udviklingen — for det er det ikke —, men at føre den ind i et sådant spor, at der tages mest muligt hensyn til familielivet også under det moderne samfunds kår, og således at der sker mindst mulig skade i forholdet mellem hjemmene og den opvoksende slægt. At dette forhold holdes levende, er af en folkelig betydning, som vi slet ikke tør lukke øjnene for.

Jeg er derfor en lille smule betænkelig ved forslaget om at yde tilskud på en sådan måde, at staten betaler også for velstillede forældres børn, for dermed har man, synes jeg, i nogen måde brudt med den sociale linie, med opfattelsen af børnehaver som en nødhjælp, som et surrogat. Det kan i hvert fald opfattes således at man tillægger dem en værdi i sig selv, en værdi, som de — det indrømmer jeg — kan have i enkelte og individuelle tilfælde, men som man efter min mening skal vogte sig meget for at gøre generel. Vi skulle jo nødtig nå til engang at få en fast børnehavestitution, som automatisk tager sig af småbørn, indtil skolen kan overtage dem. Jeg ved godt, at jeg her er uenig med adskillige moderne pædagoger, der mener, at uddannede børnehavelærere er bedre end mødrene kan hjælpe, præge, vejlede og opdrage de små. Jeg for mit vedkommende tror nu, at den intuition, som mødrenes naturlige kærlighed giver dem, er en værdi, som ikke må underkendes, og man må ikke være blind for, at man gennem en udvikling, der, på et tidligere og tidligere tidspunkt tager børnene fra hjemmet, kan klippe bånd over, som det måske engang vil vise sig, at vi ikke kunne tåle at undvære.

Hvis der kunne findes en form for ydelse af tilskuddet, som noget skarpere, end tilfældet er her, understregede nødhjælpskarakteren af hele børnehavestitutionen, ville det efter min mening være heldigt, og jeg kunne ønske, at man drøftede dette spørgsmål — og iøvrigt også andre enkeltheder — i et udvalg. Men jeg vil gerne sluttelig sige, at mit parti er absolut positivt indstillet overfor selve sagen, som jeg kan tilsige den velvilligste behandling.

Malchau: Det blev nævnt af den højtærede socialminister i hans fremsættelsestale, at det var nødvendigt — og det kan jeg ganske slutte mig til — først at indhente visse erfaringer for, hvorledes ordningen efter loven af 27. juli 1945 med hensyn til lønninger m. m. for ledere og medarbejdere ved disse institutioner for forebyggende bør-